

Zöld bárány.

Vaszary János boházata a Magyar Színházban.

«A bíróság leszállítja a maga illetékességét», — a törvényszéki rovat e stereotip fordulata juthat a drámai kritikus eszébe, mikor egyik régi drámai színházunk későn indult évadjának első ujdonságaként — habár vígjátéki álarc alá rejtve — olyan szabályos *operett* fogadta, mint a parancsolat. Annyit az itt nem «szakember» bíráló is észrevesz, hogy a szerző — kinek boházatírói leleményét és vidámságát már korábban is szívesen elősmerte — ezúttal az ízléssel néha hadilábra kerül, de a mulatságossággal soha. A jól egybevágó együttesben pedig (melyben egy kissé az «egy cigány, egy király» módján vesznek részt drámai és operettszínészek) felfedezhet két csakugyan kiemelkedő színészi munkát, a pezsgő vérmérsékletű, clown-stílusában is ízléses és

őszinte kedélyű Lázár Máriaét, meg egy nagy színpadon eddig jóformán ismeretlen színészét: Páger Antalét, a volt szegedi táncoskomikusét. Mi benne, rokonszenves férfiasságában, meleg orgánumban, ösztönös biztoságában valami magasabbra mutatót sejtünk, mintha vele egy sokatigérő kezdet jelentkeznék a nagy Hegedüs Gyula művészi területe táján. Tévedünk-e vagy sem: majd megmutatja a jövő. Hanem e jövő érdekében a fiatal művészek már most sem ártana valami magyarabb hangzású néven törnie fejét. Harminc éve a *Cyrano* budai «Uraufführung»-ján még csak járta az efféle színlap: «Roxan: *Hahnel* Aranka, Guiche gróf: *Klenovits* György, Ragueneau: *Krémer* Jenő» stb. Ma már a magyar színészt nevében is magyarnak kívánjuk és sírna a lelkünk, ha Hegedüsben most — Heckmann Gyulát kellene gyászolnunk.

Rédey Tivadar.

Képzőművészeti szemle

Az Ernst-múzeum kiállításán Barzó Endre, Biai Föglein István, Diener-Dénes Rudolf, Jobbágyi Geiger Miklós és Orbán Dezső művei kerültek bemutatásra. Ahány festő, annyiféle törekvés, talán csak Diener-Dénes és Orbán művészete halad nagyjában egy vágányon. Mindketten legotthonosabban a tájképfestés birodalmában mozognak s stílusuk a posztimpressionizmusmal vállal rokonságot. Diener-Dénes lágy és passzív szemléletű művész, évekig élt Párisban, ahol megtanulta az elegáns, artisztikus előadási módot, de sokat ahhoz, amit tanult, nem tett hozzá. Néhány tájképe friss és közvetlen hangjával kiválik a többi közül, az egész gyűjteménye azonban kissé fáradt hatású.

Orbán Dezső darabosabban, brutálisabban fest, kedveli a komor szín-

hatásokat. Jobbágyi Geiger Miklós művészetében két egymással ellentétes elem küzd egymással: a naturalizmus és Cézanne hatása. Nagyméretű aktkompozícióit szépen szerkeszti, de a kivitel e kettősség miatt bizonytalanul válik. A két elem nem fér meg egymás mellett s a naturalista emlékek szívós ragaszkodása arra vall, hogy Jobbágyi Geiger rossz irányban keresi a kibontakozást, ha a modern művészet felé fordul: konzervatívva kell válnia, hogy egységes lehessen.

A fiatalokat két művész képviseli: Barzó Endre és Biai Föglein István. Barzó tekintélyes kollekcióján első pillanatban fel lehet ismerni Aba-Novák Vilmos legutóbbi kiállításának intenzív hatását. Aba-Novák lázas, formában és színben dúskáló, virtuóz és rendkívül egyéni új tempera-

képei nem alkalmasak fiatal művész számára kiindulópontul. Hosszú utat kell végigjárni ahhoz, hogy valaki így festhessen. Barzó főképp a figurális részben tanult Aba-Nováktól, színezése, melyben a kékek dominálnak, lényegében ellentétes vele s még kell jegyezni, hogy virtuozitása ellenére is képeinek nagyrésze üres, a háttérrel nem tud mit csinálni. Mindamellet sok momentum mutat arra, hogy Barzóból, ha e modorosságokat levetkezi, számottevő festő válik.

Biai Föglein István par excellence grafikus, noha olajképeket is kiállított. A kultúremler sokszor kómiikus vagy szatirára alkalmas szórakozásait éles szemmel lesi meg. Sokat tanult a századvég francia grafikusaitól, a Montmartre művészeitől elsősorban Toulouse-Lautrec-től. Lapjain a tartalom, a mese a legfontosabb. Ábrázolási módja nem egységes, hol az említett régebbi iskolára, hol Matisse-ra emlékeztet, humora azonban friss és eleven, további fejlődésében nincs okunk kételkedni.

*

Zenei szemle.

Operaházunk vezetőségének nem kis gondjába kerül az erősen megcsappant anyagi eszközök dacára fenntartani a színház művészi színvonalát, amennyire lehet helyt állni kulturális feladatának teljesítésében. Ha már nem nyújthat mindennapi előadásokat s óvatosabb a költséges bemutatókban, főképp felújításokkal, új be-tanulásokkal igyekszik új vonzerőt kölcsönözni műsorának. Két felújításról is beszámolhatunk. Az első W. Kienzlnek a Wagner után következő korszak kedvelt operaszerzőjének *Bibliás ember* c. műve. 1895-ben mutatták be először Berlinben, nálunk a rákövetkező évben került mű-sorra. Azóta bizony olyan nagyot fordult a világ, hogy szinte alig tudjuk

A Magyar Képzőművésznők Egyesületének fiatal, modern szemléletű tagjai — nyolc festőnő — a Nemzeti Szalonban állítottak ki. Az anya-egyesülettől való független bemutatkozás jót tett a kis csoportnak, ez-úttal elmaradt a dilettantizmus, mely az egyesület sorait megbontja.

A kiállítók egytől-egyig derék és komoly munkákkal szerepelnek. Muzs-nai Kampis Margit, ha egyelőre nem is tud szabadulni némely irodalmias elemektől, dekoratív kompozícióiban széles és nagyvonalú tud lenni. Mély, izzó színekkel fest, egyszerűségében sok kifejező erő van. Endresz Alice primitív szemléletű tájkép-aquarelljei igen artisztikusak. Lóránt Erzsébet virtuóz-festő, akinek izgatott és színes formavilágában Rippl-Rónai- és NemesLampérth-reminiszenciák buk-kannak fel. Kiss Vilmára erősen hatott az új berlini arcképfestés divatja, mely a groteszk kifejezést mindenek fölé helyezi. A többiek, Bartoniek Emma, Hranitzky Ilona, Márton Pi-roska és Szuly Angela is jól szerepelnek.

Genthon István.

elhinni, hogy szerzője csak pár év előtt adta ki önéletrajzát s még nem tartozik azok közé, akiknek alakja, mint kortársaié, már régen a mult homályába veszttek.

Kienzl művének kispolgári miliője, érzelmes alaptónusa, rendkívül dallamos könnyű zenéje hű kifejezője a mult századvégi ízlésnek, mely teljesen megalégtelte a Wagner-epigonok-tól túlonúl agyoncsépelt istenek és hősök hamis pátoszát és inkább a népies könnyű témák felé fordult. Azonban az ilyen mű élvezetének leg-főbb feltétele, az az igazi német-osztrák «Behaglichkeit», mely puha elengedéssel úszik együtt az itt-ott nagyon is elnyújtott, vontatott jele-netekkel, erősen hiányzik a mai lélek-